

Provkonstruktion

Årskurs: 9

Ämne: Samhällskunskap

Tema: Samhällsekonomi

Syfte

Syftet med detta prov är att bedöma elevernas kunskaper och förståelse för centrala begrepp och teorier inom samhällsekonomi, samt deras förmåga att analysera och resonera kring ekonomiska system och dess påverkan på samhället.

Koppling till styrdokument

Centralt innehåll

Provets centrala innehåll kopplas till läroplanen genom att det omfattar följande citat:

- "Ekonomiska förhållanden och hur de påverkar individuella och kollektiva val i samhället", samt
- "Olika ekonomiska system och aktörernas nyttjande av resurser".

Kunskapskrav

Provets kunskapskrav utgår ifrån:

- "Eleven ska kunna använda centrala begrepp".
- "Eleven ska kunna analysera och resonera kring samhällsekonomiska frågor".
- "Eleven ska kunna ge exempel på och förklara olika ekonomiska system".

Prov

Faktafrågor

1. Vad kallas den marknad där varor och tjänster säljs?

- a) **Varumarknad**
- b) Arbetsmarknad
- c) Finansmarknad
- d) Tjänstemarknad

2. Vilket av följande är ett centralt begrepp i ekonomisk teori?

- a) Leverans

b) **Utbud och efterfrågan**

c) Distribution

d) Konsumtion

3. Vilken av följande institutioner har som uppgift att övervaka och reglera banksystemet i Sverige?

a) Finansdepartementet

b) **Finansinspektionen**

c) Riksdagens ekonomiutskott

d) Statens skolverk

4. Vad innebär begreppet "bruttonationalprodukt" (BNP)?

a) Värdet av all konsumtion i ett land

b) **Värdet av alla varor och tjänster som produceras i ett land under ett år**

c) Det totala exportvärdet av ett land

d) Värdet av ett lands tillgångar

5. Vilken av följande alternativ beskriver vad en marknadsekonomi är?

a) Ekonomin styrs av staten

b) **Ekonomin styrs av marknaden och privatpersoner**

c) Ekonomin bygger på kollektiva beslut

d) Ekonomin är helt oreglerad

6. Vilken typ av skatter är främst kopplade till inkomst?

a) **Direkt skatt**

b) Indirekt skatt

c) Moms

d) Miljöskatt

7. Vad kallas det ekonomiska system där staten äger och styr alla produktionsmedel?

a) Marknadsekonomi

b) **Planekonomi**

c) Blandekonomi

d) Kapitalism

8. Vad innebär inflation?

a) Minskning av pengars värde

b) **Ökning av priserna på varor och tjänster**

c) Stagnation i ekonomin

d) Ökning av arbetslösheten

9. Vad är en valuta?

a) En typ av produkt

b) **Ett betalningsmedel i ett land**

- c) En typ av skatteform
- d) En kommunikationsform

10. Vilken organisation arbetar för att främja ekonomiskt samarbete mellan länder?

- a) Internationella rödakors
- b) **Världshandelsorganisationen (WTO)**
- c) Världsbanken
- d) Europeiska unionen

11. Vad är en budget?

- a) En lista över skulder
- b) **En plan för intäkter och utgifter**
- c) Ett system för investeringar
- d) En typ av skattesystem

12. Vilket av följande är en direkt konsekvens av hög arbetslöshet?

- a) **Minskad köpkraft bland medborgare**
- b) Ökning av inflation
- c) Ökning av investeringar
- d) Stabilt BNP

13. Vad innebär en balans i handelsutbytet?

- a) Överskott av import
- b) **Samma värde mellan export och import**
- c) Negativ handelsbalans
- d) Högre export än import

14. Vilket av följande alternativ är en funktion av banken?

- a) **Förvara pengar**
- b) Ge ut mynt
- c) Styra lagstiftning
- d) Vara en del av staten

15. Hur påverkar räntesatser ekonomin?

- a) De har ingen påverkan
- b) **De påverkar kostnaden för lån och sparande**
- c) De styr produktionen
- d) De avgör valutakurser

Resonerande frågor

1. Diskutera hur olika ekonomiska system påverkar individens livsvillkor. Syftet är att ge elever möjlighet att analysera kopplingen mellan ekonomiska system och livsvillkor.

2. Analysera konsekvenserna av hög inflation på samhället.

Här får eleverna möjlighet att resonera kring inflationens påverkan på olika samhällsgrupper.

3. Jämför och kontrastera marknadsekonomi och planekonomi.
Denna fråga ger eleverna möjlighet att visa djupare förståelse för strukturer och funktioner i ekonomin.

4. Resonera kring hur skattesystemet i ett land kan påverka den ekonomiska tillväxten.
Eleverna får möjlighet att diskutera sambandet mellan skatter och tillväxt.

5. Diskutera hur globaliseringen påverkar nationella ekonomier.
Ger möjlighet för studenter att visa hur globala trender påverkar lokala marknader.

6. Analysera hur beslut i EU påverkar Sveriges ekonomi.
Här kan eleverna diskutera det internationella samarbetets påverkan på nationella beslut.

7. Resonera över sambandet mellan arbetslöshet och brottslighet.
Denna fråga låter eleverna undersöka sociala konsekvenser av ekonomiska problem.

8. Diskutera i vilken utsträckning du anser att staten bör ingripa i ekonomin.
Sådan resonans kan ge insikter i elevernas värderingar kring ekonomisk politik.

Bedömning

Provets poängsättning är som följer:

- **Faktafrågor:** 1 poäng per korrekt svar (totalt 15 poäng).
- **Resonerande frågor:** 3 poäng per fråga (totalt 24 poäng).

- Krav för betyg E: Minst 8 poäng totalt.
- Krav för betyg C: Minst 12 poäng totalt (minimum 3 poäng från resonerande frågor).
- Krav för betyg A: Minst 18 poäng totalt (minimum 5 poäng från resonerande frågor).

Tags: [Åk. 7 - 9](#), [Samhällskunskap](#)